

GÁBOR ESZTER MŰVEINEK BIBLIOGRÁFIÁJA

Összeállította: *Bardoly István*

1961

A két világháború közötti magyar építészet problémái. Szakdolgozat. ELTE Bölcsészettudományi Kar. Művészettörténet Tanszék. Gépirat. Budapest, 1961. 60 l. – ELTE Művészettörténeti Intézet Könyvtára, ltsz. 0158

1972

A CIAM magyar csoportja 1928–1938. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1972. 40 p., 25 t. (Architectura)

A hallgatás érthető. [a heti zsűriről] *Kritika*, 1972, 10. 7–8. [társszerző: Nagy Ildikó]

1973

Borbás Tibor szobrászművész kiállítása. Budapest, Múcsarnok, 1973. május 18–június 3. Bev. Gábor Eszter. Budapest, Múcsarnok, 1973. 4 p.

[Címszavak] *Művészeti kislexikon.* Szerk. Lajta Edit. Felelős szerk. Nagy Ildikó. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1973. 688 p.

Mozgalomról és művészetről emlékkiállítások kapcsán. Dési Huber István (a Ferencvárosi Pincetárlat 100. kiállítása), Sugár Andor (Magyar Nemzeti Galéria). *Művészet*, 14, 1973, 7. 2–3.

A VIT emlékmű pályázat. *Művészet*, 14, 1973, 11. 35–38.

Vajda Lajos emlékkönyv. Budapest, Magvető Könyvkiadó, 1972. [rec.] *Kritika*, 1973, 3. 26–27.

1974

A IV. Országos Kisplasztikai Biennále. *Kritika*, 1974, 12. 22–23.

Kokas Ignác kiállítása. *Kritika*, 1974, 1. 26–27.

Labirintus. Szőlőssy Enikő kiállítása a Helikon Galériában. *Művészet*, 15, 1974, 9. 22–24.

Szalay Ferenc festőművész kiállítása. Budapest, Múcsarnok. *Kritika*, 1974, 7. 28.

Mendöl Zsuzsa: Málnai Béla. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974. [rec.] *Művészet*, 15, 1974, 8. 47–48.

1975

A Magyar Nemzeti Galéria a Budai Várban. *Kritika*, 1975, 12. 29–30.

„Vörös művészeti politika”. A Tanácsköztársaság képzőművészete és múzeumügye egy különös forrásban. *Kritika*, 1975, 3. 8–9.

Vámosy Ferenc: Korunk építésze. Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1975. [rec.] *Kritika*, 1975, 11. 26–27.

1976

Felelős a Főiskola? A Stúdió-kiállítás kritikája helyett. *Kritika*, 1976, 3. 19–20.

Kiss Nagy András szótlansága. *Kritika*, 1976, 11. 8–9.

1977

A Bauhaus Budapesten. *Kritika*, 1977, 9. 29–30.

Kohán György emlékkiállításáról. *Kritika*, 1977, 3. 29.

Mai magyar grafika és kisplasztika. *Kritika*, 1977, 1. 28.

Miskolci Téli Tárlat Miskolci Galéria, 1976. december 3–1977. január 2. Bev. Gábor Eszter. Miskolc, Miskolci Galéria, [1977]. [36] p.

A Római iskola építésze. *Művészet*, 18, 1977, 12. 11–15.

Kritikák és képek. Válogatás a magyar képzőművészet dokumentumaiból 1945–1975. Budapest, Corvina Kiadó, 1976. (Művészet és elmélet) [rec.] *Kritika*, 1977, 6. 21–22.

1978

Afanaszjev, K. N.: Esmék, tervek, épületek. Szovjet építészet 1917–1932. Budapest, Corvina Kiadó, 1977. (Művészet és elmélet) [rec.] *Kritika*, 1978, 2. 21–22.

1979

A főváros munkáslakás építkezései 1897–1943. *Kritika*, 1979, 5. 20–21.

Kiss Nagy András szobrászművész kiállítása. Székesfehérvár, István király Múzeum, 1979. március 11–április 15. A kiállítást rendezte Kovalovszky Márta. Bev. Gábor Eszter. Székesfehérvár, István Király Múzeum, 1979. 28 p.

Champigneulle, Bernard: Art nouveau. Jugendstil. Szecesszió. Függelék: Koós Judith. Budapest, Corvina Kiadó, 1978. [rec.] *Kritika*, 1979, 5. 35–36.

1980

Egy kiállítássorozat elé. Tendenciák 1970–1980. *Művészet*, 21, 1980, 10. 13.

Kolhász. *Művészet*, 21, 1980, 3. 28–31.

Modern lakásépítés a harmincas években. *História*, 2, 1980, 4. 24–25.

Munkáslakás – lakótelep Budapesten 1945 után. *Kritika*, 1980, 1. 20–21.

1981

Hetvenöt éves a Szépművészeti Múzeum épülete. *Budapest*, 19, 1981, 12. 32–35.

Leborotvált homlokzatok. *Budapest*, 19, 1981, 8. 29–33.

Lépték és mentalitás. Beszélgetés Kiss Nagy Andrással. *Művészet*, 22, 1981, 3. 20–24.

Magyar művészet 1890–1919. Szerk. Németh Lajos. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1981. (A magyarországi művészet története, VI/1–2.)

Az építészeti feladatok és épülettípusok változásai. 58–79.

Építészeti pályázatok. 136–138.

Az építészek külföldi tanulmányai. 149–150.

Külföldi építészek Magyarországon. 151.

A historizmus késői szakaszának építései. Steindl Imre, Schulek Frigyes, Schickedanz Albert, Alpár Ignác, Korb Flóris és Giergl Kálmán, Petz Samu, Schmal Henrik, Quittner Zsigmond. 190–199.

Molnár Farkas kockaházai. A „Rote Würfel”-től Heidegger Ernő balatonakarattyai nyaralójáig. *Művészettörténeti Értesítő*, 30, 1981, 4. 277–282.

Művészet és álművészet a fordított értékrend idején. *Művészet*, 22, 1981, 6. 4–5.

A Szépművészeti Múzeum épületének tervrajzai. 75 éves a Szépművészeti Múzeum. *Jubileumi kiállítás*. Rend. Garas Klára et al. Budapest, Szépművészeti Múzeum, 1981. 9.

Utószó a magyar kiadáshoz. In: Walter Gropius: *Apolló a demokráciában*. Budapest, Corvina Kiadó, 1981. 133–139.

Építészettörténet, útikönyv vagy véletlen? Jékely Zsolt–Sódor Alajos: Budapest építészete a XX. században. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 1980. [rec.] *Művészet*, 22, 1981, 9. 32–43.

1982

A budapesti Schiffer villa. Egy késő szecessziós villa rekonstrukciója. *Művészettörténeti Értesítő*, 31, 1982, 2. 74–88. [társ szerzők: Nagy Ildikó, Sármány Ilona]

Szomorú története – reménytelen véggel. Új építészet, új társadalom 1945–1978. Válogatás az elmúlt évtizedek építészeti vitáiból, dokumentumaiból. A dokumentumokat válogatta, a kötetet szerkesztette Major Máté, Osskó Judit. Budapest, Corvina Kiadó, 1981. (Művészet és elmélet) [rec.] *Kritika*, 1982, 6. 14–15.

1983

Az ezredéves emlék. Schickedanz Albert Millenniumi emlékmű koncepciójának kialakulása. *Művészettörténeti Értesítő*, 32, 1983, 4. 202–217.

1984

A két világháború közötti magyar építészet tendencia váltásai. *Ars Hungarica*, 12, 1984, 1. 67–78.

The Re-Opening of the Budapest Opera House. *The New Hungarian Quarterly*, Vol. 25. No 96. 1984. 189–194.

1985

Kifejezésképtelen-e a modern építészet? *A művészet és/mint kommunikáció A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének a Képzőművészeti világhét alkalmából rendezett tanácskozásain elhangzott előadások Magyar Nemzeti Galéria, 1983. szeptember 28.* Budapest, Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, 1985. 84–88.

Off-off academy art. Bánszky Pál: A naiv művészet Magyarországon. Budapest, Képzőművészeti Kiadó, 1984. [rec.] *Hungarian Book Review*, 27, 1985, 3. 14–15.

1989

„e műemlékeinkben a történelmi magyar hangulatoknak mélységes tengerét bírjuk”. Lechner Jenő kísérlete a magyar nemzeti historizmus megteremtésére. *Sub Minervae nationis praesidio. Tanulmányok a nemzeti kultúra kérdésköréből Németh Lajos 60. születésnapjára.* Budapest, ELTE Művészettörténeti Tanszék, 1989. 180–185.

Hajlék. A Pécs Csoport építészeinek kiállítása a Budapest Kiállítóteremben 1987. december – 1988. január. *Művészettörténeti Értesítő*, 38, 1989, 1/4. 182–183.

Ízlésváltozás a századfordulón. Átépitések az Andrássy úti villanegyedben. *Ars Hungarica*, 17, 1989, 2. 169–178.

1990

Az epreskerti művésztelep. *Művészettörténeti Értesítő*, 39, 1990, 1/2. 22–69.

1991

Az 1884–85. évi budapesti látképpályázat. *Ars Hungarica*, 19, 1991, 2. 193–206.

„...megkezdjük, de bevégezni, létesíteni nem tudtuk.” Schickedanz Albert pályakezdése: A Batthyány-mausoleum. *A Magyar Nemzeti Galéria Évkönyve*, 1991. 277–282.

A Wechselmann-villa. *Ybl Miklós építész 1814–1891. A Hild–Ybl Alapítvány kiállítása a Budapesti Történeti Múzeumban, 1991. december–1992. március.* Katalógus. Szerk. Kemény Mária, Farbaký Péter. Budapest, Hild–Ybl Alapítvány, 1991. 99–105.

Ki mit csinált, és mit nem csinált? Gerle János–Kovács Attila–Makovecz Imre: A századforduló magyar építészete. Budapest, Bonex – Szépirodalmi Könyvkiadó, 1990.; Moravánszky Ákos: Építészeti az Osztrák–Magyar Monarchiában. Budapest, Corvina Kiadó, 1988.; Sármany Ilona: Historizáló építészeti az Osztrák–Magyar Monarchiában. Budapest, Corvina Kiadó, 1990. [rec.] *Buksz*, 3, 1991, 4. 434–439.

1992

Ismét a Wechselmann villáról. *Ars Hungarica*, 20, 1992, 1. 81–86.

A Magyar Tudományos Akadémia és a művészetek a XIX. században. Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. *Új Művészet*, 3, 1992, 8. 35–38.

Pollack Mihály unokája: Unger Emil. *Ars Hungarica*, 20, 1992, 2. 89–90. [társszerző: Hidvégi Violetta]

1993

Az Erdődy, Semsey, Vanderbilt Gladys palota. *Budapesti Negyed*, 1, 1993, 1. 56–78.

Sisa József: „Szkalnitzky Antal – egy építész a kiegyezés-kori Magyarországon” című kandidátusi értekezésének vitája. [opponensi vélemény] *Művészettörténeti Értesítő*, 42, 1993, 1/2. 89–90.

Déry Attila: Budapest eklektikus épületszobrászata. Budapest, Országos Műemléki Felügyelőség, 1991. [rec.] *Új Művészet*, 4, 1993, 1. 62–65.

Véleményt mond – nem ítéletet. Kovács Péter: A tegnap szobrai. Fejezetek a magyar szobrászat közelmúltjából. Szombathely, Életünk, 1992. [rec.] *Új Művészet*, 4, 1993, 7. 74–75.

1994

Felhívás egy Schickedanz Albert-kép ügyében. *Új Művészet*, 5, 1994, 4. 87.

Az önkorlátozás könyve. Komárik Dénes: Feszli Frigyes (1821–1884). Budapest, Akadémiai Kiadó, 1993. [rec.] *Buksz*, 6, 1994, 4. 410–414.

1995

Az elfogyott közrészvét. *Majdnem nem lehet másként. Tanulmányok Vajda Mihály 60. születésnapjára.* Szerk. Fehér Ferenc, Kardos András, Radnóti Sándor. Budapest, Cserépfalvi, 1995. 177–189.

Polgári villák a dualizmus korában Magyarországon. *Műemlék lakóházak. Az Egri Nyári Egyetem előadásai, 1994. június 21–28.* Budapest, Egri Nyári Egyetem Intéző Bizottsága, Heves Megyei TIT, Országos Műemlékvédelmi Hivatal, [1995]. 64–71.

1996

Ezredéves emlékmű múltnak és jövőnek. *Múzeumi Hírlevél*, 17, 1996, 10. 262.

A Múcsarnok előcsarnoka és az esztergomi Bakócz kápolna. *Ars Hungarica*, 24, 1996, 1. 79–85.

A Múcsarnok épülete. *Múcsarnok – 1996.* Szerk. Keserü Katalin, Beke László. Budapest, Múcsarnok, 1996. 5–40.

Schickedanz Albert (1846–1915). Ezredévi emlékművek múltnak és jövőnek. Kiállítás a Szépművészeti Múzeumban, 1996. szeptember 19-től december 31-ig. A katalógust szerk. Gábor Eszter, Verő Mária. Budapest, Szépművészeti Múzeum, 1996. 456 p.

Schickedanz Albert építőművész. 13–64.

Építészeti alkotások és tervek. 65–231.

Építészeti rajzok és akvarellek más építészek épületeihez. 232–242.

1997

Budapesti villák a kiegyezéstől a második világháborúig. Budapest, Városháza, 1997. 67 p. (A mi Budapestünk)

Budapester Villen von der Zeit des Ausgleichs bis zum Zweiten Weltkrieg. Budapest, Rathaus, 1997. 63 p. (Unser Budapest)

A lipótvárosi zsinagóga tervpályázata. *Budapesti Negyed*, 5, 1997, 4–6, 1998, 1. 5–47.

Monuments du Millénaire pour le passé et pour l'avenir: Albert Schickedanz 1846–1915. = Ezredévi emlékmű múltnak és jövőnek: Schickedanz Albert 1846–1915. *Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts*, 86. 1997. 71–82., 145–153.

Villas in Budapest from the compromise of 1867 to the beginning of World War II. Budapest, City Hall, 1997. 63 p. (Our Budapest)

1998

A fővárosi látképpályázat 1884–1885-ben. *Tanulmányok Budapest Múltjából*, 27. Budapest, 1998. 147–159.

Az információ értéke. Andrassy és Csengery telekvásárlásai – Az Andrassy út keletkezéstörténete. *Az egyesített főváros. Pest, Buda, Óbuda.* Szerk. Gyáni Gábor. Budapest, Városháza, 1998. 213–229.

A villák asszonya. [beszélgetés – kérdező: Szarvas György] *Magyar Hírlap*, 1998. január 26. 6.

1999

A Gutenberg-ház és Vágó József. *Diotíma. Heller Ágnes 70. születésnapjára*. Szerk. Kardos András, Radnóti Sándor, Vajda Mihály. Budapest, Osiris Kiadó, 1999. 147–156.

2000

Az ország háza. Buda-Pesti országháza-tervek 1784–1884. Kiállítási katalógus. Szerk. Gábor Eszter, Verő Mária. Budapest, Szépművészeti Múzeum, 2000. 435 p.

Az állandó Országház tervpályázata 1883-ban. 138–227.

2002

A 20. század első felének építészete. In: Beke László–Gábor Eszter–Prakfalvi Endre–Sisa József–Szabó Júlia: *Magyar művészet 1800-tól napjainkig*. Budapest, Corvina Kiadó, 2002. (Egyetemi könyvtár) 203–253.

Az Andrássy út. Budapest, Városháza, 2002. 69 p. (A mi Budapestünk) [utánnyomás: 2005.]

Az epreskerti művésztelep. *Művészek és műtermek. Tanulmánykötet és katalógus a Budapest, a művészek városa című kiállításhoz*. Szerk. Hadik András, Radványi Orsolya. Budapest, Ernst Múzeum, 2002. 30–43.

2003

The Epreskert (Mulberry Garden) Artist Colony. *Public Spaces of Modern Architecture in Budapest 2. Artists Studios and Exhibition Spaces*. Ed by Zsófia Németh. Budapest, Ernst Múzeum, 2003. 27–37.

So verschwand das Grün aus dem Villenviertel. *Budapest und Wien. Technischer Fortschritt und urbaner Aufschwung im 19. Jahrhundert*. Hrsg. von Peter Csendes, András Sipos. Budapest–Wien, Budapest Főváros Levéltára – Wiener Stadt- und Landesarchiv, 2003. 41–57.

2004

A Magyar Tudományos Akadémia képzőművészeti kincsei. Konceptió: Szabó Júlia. Szerk. Marosi Ernő, Papp Gábor György, András Edit. Budapest – Veszprém, MTA Művészettörténeti Intézet – Magyar Képek, 2004.

No 127. Schickedanz Albert: Négyajtós könyvszekrény a magyar Tudományos Akadémia kiadványainak bemutatására, 1885. 247–248.

No 128a. Schickedanz Albert: Terv a Magyar Tudományos Akadémia dísztermének festéséhez (első változat), 1886. 248.

No 128b. Schickedanz Albert: Terv a Magyar Tudományos Akadémia dísztermének festéséhez (második változat), 1886. 248–250.

Tornyos villák a Városligeti fasorban. *Romantikus kastély. Tanulmányok Komárik Dénes tiszteletére*. Szerk. Vadas Ferenc. Budapest, Hild–Ybl Alapítvány, 2004. 209–217.

2005

A XXXII. csoport. Az Andrássy úti villanegyed történetéből. *Buksz*, 17, 2005, 4. 343–350.

A „Grünwald testvérek és Schiffer”. *Angyalokra szükség van. Tanulmányok Bernáth Mária tiszteletére*. Szerk. András Edit. Budapest, MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, 2005. 127–140.

Miért fogyott el a villanegyedből a zöld? *Bécs–Budapest. Műszaki haladás és városfejlődés a 19. században*. Szerk. Peter Csendes, Sipos András. Budapest, Budapest Főváros Levéltára – Wiener Stadt- und Landesarchiv, 2005. 45–64.

2006

Art Treasures in the Palace of the Hungarian Academy of Sciences. Concepcion: † Júlia Szabó. Ed. by Ernő Marosi, Edit András, Éva Bicskei, Gábor György Papp. Budapest – Veszprém, Institute for Art History of the Hungarian Academy of Sciences – Hungarian Pictures, 2006. 279 p.

No 127. Albert Schickedanz: Bookcase, 1885. 208–209.

No 128a. Albert Schickedanz: Design for the Embellishment of the Ceremonial Hall at the Hungarian Academy of Sciences (First Version), 1886. 209.

No 128b. Albert Schickedanz: Design for the Embellishment of the Ceremonial Hall at the Hungarian Academy of Sciences (Second Version), 1886. 209–210.

A rákóczi falvi Madonna. *Ars Hungarica*, 34, 2006, 1/2. 319–332. [társ szerző: Papp Gábor György]

Stadtwälder Allée – Városligeti fasor (1800–1873). *Magyar Műemlékvédelem*, 13. 2006. 97–230.

2007

Czobor Béla háza a Lendvay utcában. *Nulla dies sine linea. Tanulmányok Passuth Krisztina hetvenedik születésnapjára*. Szerk. Berecz Ágnes, L. Molnár Mária, Tatai Erzsébet. Budapest, Praesens, 2007. 31–40.

The House Spatial. Lajos Kozma's Modern Villas. The New House: Lajos Kozma's Modern Villas. Exhibition at the Museum of Applied Art, 26

November–13 May 2007. *The Hungarian Quarterly*, Vol. 48. No 185. 2007. 26–34.

Die Stadtwaldchen Allee (1800–1873). Die Baugeschichte eines Pester Villenviertels. *Acta Historiae Artium*, 48. 2007. 35–114.

2008

Kitagadásom története. *Enigma*, 15. 2008. No 54. 12–20.

Neoreneszánsz építészet Budapesten / Neo-Renaissance Architecture in Budapest. Kiállítási katalógus. A kiállítás anyagát összeáll. és a katalógust szerk. Csáki Tamás, Hidvégi Violetta, Ritoók Pál. Budapest, Budapest Főváros Levéltára, 2008. 135 p.

Wechselmann Ignác nyaralója. 1870 Unger Emil VI. Városligeti fasor 12. 51–52.; Greger Miksa villája. 1879 Freund Vilmos, építőmester: Bobula János VI. Andrassy út 114. 53–54.; Schosberger Simon Vilmos villája. 1867 Weber Antal?, építőmester: Limburszky József VI. Benczúr utca 35/a–c. 57–58.; A Sugárúti Építő Vállalat által épített villa. 1872, Benkó Károly és Kolbenheyer Ferenc. VI. Andrassy út 123. 70–71.; A budapesti egyetem bonctani intézete. 1875, Kolbenheyer Ferenc. VIII. Mária utca 39–41. 78–79.; Vágújhelyi Laczkó Antal palotabérháza. 1885, Quittner Zsigmond, építőmester: Pucher József. VI. Eötvös utca 12. 89–90.; Pesti neoreneszánsz villák. 110–114.

A Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Minisztérium első vezető építésze, Kolbenheyer Ferenc (1841–1881). *Soproni Szemle*, 62, 2008, 3. 312–324.

2009

Strobl Alajos levele Wekerle Sándor miniszterelnöknek a Szent István-szobor ügyében. „A feledés árja alól új földeket hódítok vissza.” *Írások Tímár Árpád tiszteletére*. Szerk. Bardoly István, Jurecskó László, Sümegi György. Budapest, MTA Művészettörténeti Kutatóintézet – MissionArt Galéria, 2009. 146–154.

„Nálunk nem szeretnek vagy tudnak karbantartani.” [beszélgetés. kérdező: Zádori Zsolt] *Heti Világgazdaság*, 2009. május 9. 46–47.